

*„Isten minden kis tücskének akad hely a kórusban. Némelyik hangja mély, a másiké magas.
Megint másik hangosan ciripel a telefondróton, és aki csak tapsolni tud olyan is akad.”
(Margaret Martle)*

Speciális tudás, befogadó attitűdök

Gyakorlatorientált előadássorozat különleges bánásmódot
igénylő tanulók integrált oktatásához

Zsoldos Mónika
tanító, tanár, gyógypedagógus

Torma Zoltán
pszichológus

Teams “szabályok”

- Kérjük, hogy a mikrofonok legyenek lenémítva!
- Kérjük, a kérdéseiteket a chat felületén tegyétek fel!
- Az előadásról videófelvétel készül, melyet a szakmai anyaggal együtt elérhetővé teszünk online (<https://gyermek22.hu/fogyatekossagugyi-tanacsadas>) .
- Ha emlékeztetőt kértek a következő előadásról, írjatok a zsoldos.monika@gyermek22.hu emailre!

Adatvédelmi információk

1. Az előadásról felvétel készül amit a eloadasok22@gmail Drive fiókján keresztül fognak megkapni a kollégák olyan formában, hogy azt továbbosztani vagy módosítani nem lehet, tehát csak saját felhasználásra, az előadás visszanezésére szolgál.
2. Ha valamelyik kolléga nem szeretné, hogy szerepeljen a felvételen, az kérjük jelezze, lehetősége van kikapcsolni a kamerát és a mikrofont, illetve ha hozzászólna, akkor kérheti, hogy arra az időre kapcsoljuk ki a felvételt. Amennyiben ilyen jelzés nem érkezik, úgy a felvétel készítését elfogadottnak tekintjük. Ezzel kapcsolatban készítettünk egy adatkezelési tájékoztatót, ami részletesen tartalmazza a felvételhez kapcsolódó tudnivalókat, amely elérhető:

<https://gyermek22.hu/dokumentumtar>

*„A feltétel nélküli elfogadás a legnagyobb élmény, amelyet egy ember átélni képes. „
(Carl Rogers)*

Fogyatékosági tanácsadás

2022. január 1. napjától a gondoskodáspolitikáért felelős miniszter által kijelölt család-és gyermekjóléti központok feladatellátási körébe kerültek.

A Budafok-Tétényi Család-és Gyermekjóléti Központ ellátási területei: XI. XVII. XVIII. XX. XXI. XXII. XXII. kerület

Kinek nyújt segítséget a fogyatékosági tanácsadó?

Gyermek-és felnőtt korú fogyatékosággal élő személyeknek és családtagjaiknak, valamint a velük kapcsolatba kerülő segítő szakembereknek.

Problémák melyekkel hozzánk fordulhatnak az érintettek, hozzátartozók, szakemberek: Autizmus spektrum zavar Zavar, Sajátos Nevelési Igény (SNI), Beilleszkedési, Tanulási, Magatartási Nehézség (BTMN), mozgásszervi,- látási,- hallási,- értelmi fogyatékoság

Nem fogyatékoság-, hanem személyiségközpontú a megközelítés!

neurodiverzitás

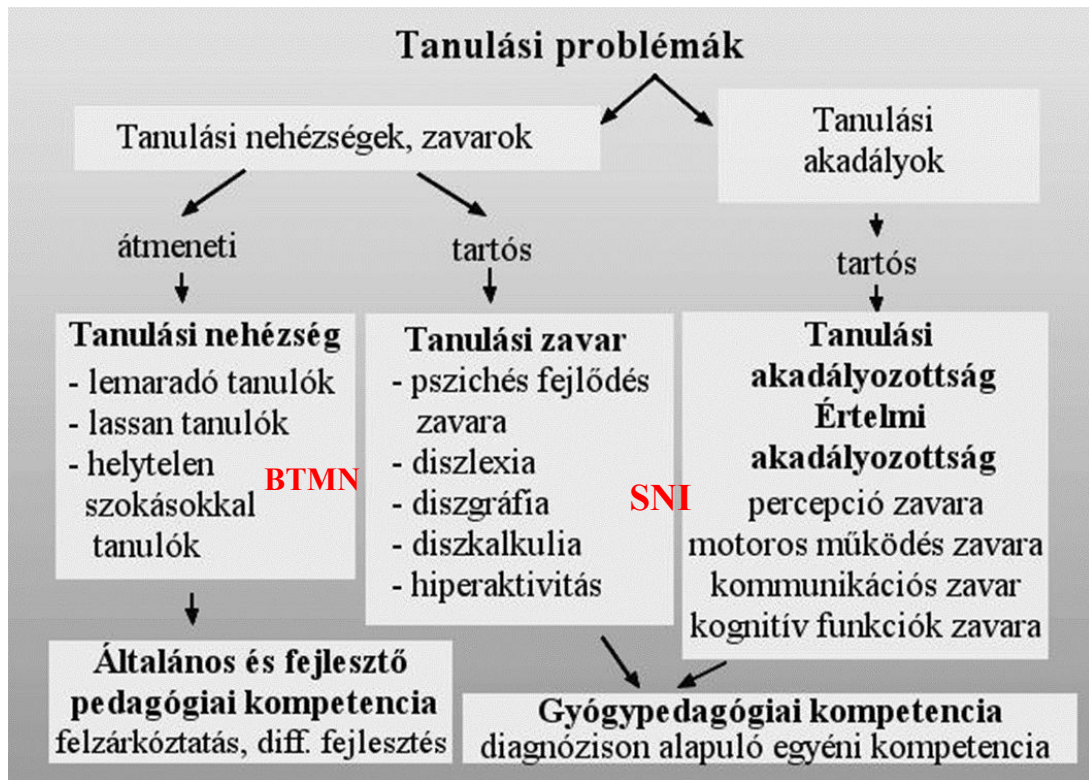
atipikus

eltérő fejlődés

gyors haladási tempó

inklúzió

integráció

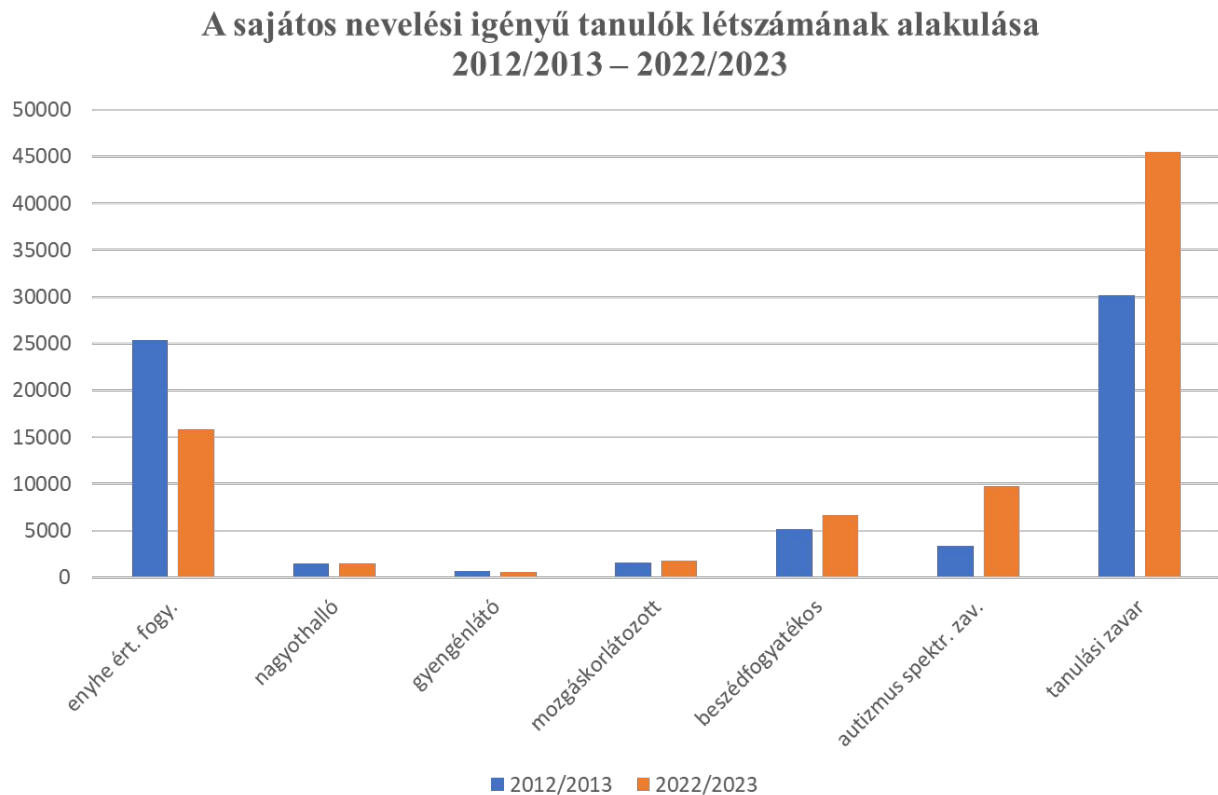
“más működés”

támogató környezet

fejlődési zavar

szegregáció

A sajátos nevelési igényű tanulók létszámának alakulása (KSH adatai alapján)

SNI tanulókat fogadó középiskolák <https://palyavalasztas.fpsz.hu/sni-tanulokat-fogado-kozepiskolak/>

Együttneveléshez fontos

- jogszabályi változások nyomon követése
- szakirodalmak tanulmányozása
- módszertani megújító és/vagy attitűdformáló képzések

Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

Nkt. 4.§25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Kik láthatják el a sajátos nevelési igényű gyermeket/tanulót?

Gyógypedagógus, konduktor

Nkt. 15/A.§ (2) Az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat megszervezése és működtetése az illetékes tankerületi központ feladata.

EGYMI a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából hozható létre.

SNI gyermek joga	Ellátás - attól kezdődően, hogy megállapították az SNI tényét.
Intézményválasztás	Szakértői Bizottság javaslatára - szülő dönt.
Nevelés-oktatás feltételei	<ul style="list-style-type: none"> ● Megfelelő végzettségű szakember. ● Foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök. ● A fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

401/2023. (VIII.30.) Kormányrendelet

pedagógiai asszisztens: általános iskolában 250 tanulónként 1.

gyógypedagógiai asszisztens:

- kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat nevelő-oktató iskolában 15 tanulónként 1 fő.
- a siket, a vak, a közép súlyos értelmi fogyatékos, a mozgásszervi fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral küzdő, a halmozottan fogyatékos, illetve súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulókat nevelő és oktató iskolában és kollégiumban 6 tanulónként 1 fő.

Sajátos Nevelési Igényű gyermek az iskolában

20/2012. EMMI rendelet 11.§ (1) A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó **fejlesztő programot** is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló jogszabályban foglaltakra.

(2) A helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.

(3) A sajátos nevelési igényű tanuló részére, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó **egyéni előrehaladású nevelést és oktatást** engedélyez.

SNI tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnél a végéig, amelyben a 23. életévét betölti. szakvélemény alapján - igazgató dönt

Sajátos Nevelési Igényű gyermekek/tanulók ellátását érintő dokumentumok, adminisztrációk, kedvezmények

- **Alapító okiratban** – az integráló intézmény meghatározza a sajátos nevelési igény típusát.
- Érvényes **szakértői vélemények** – benne javaslattal a tanuló együttneveléséről.
- A szakértői bizottság intézmény-**kijelölő határozata**.
- SNI tanulók **fejlesztési terve** – gyógypedagógus állítja össze.
- Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció Egyéni fejlődési lap

Külv (A.Tü356. r.sz. Pátria Nyomda Rt.)

Betétív (A.Tü357. r.sz. Pátria Nyomda Rt.) a fejlesztést végző gyógypedagógus vezeti, ebben történik a fejlesztő órák dokumentálása.

- **Mentesítésekre vonatkozó** igazgatói, engedélyek **határozatok**.
- Óra látogatása alóli kérelmek, határozatok.

Az integráló pedagógus feladatai az együttnevelés sikeres megvalósításában

Kiemelések az irányelvből

- A tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak módosulásait.
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni fejlődési ütemet biztosít.
- A szakértői véleményben megfogalmazott javaslatokat beépíti a pedagógiai munkájába.
- Alternatívákat keres.
- Együttműködik különböző szakemberekkel.

Diagnosztikai besorolás (BNO 10)

Hány főnek számít?

F70-F90	Intellektuális képességzavar	2
F80	A beszéd specifikus fejlődési rendellenességei	2
F81	Az iskolai teljesítmény specifikus fejlődési rendellenességei	2
F81.0	Diszlexia	
F81.1	Diszgráfia	
F81.2	Diszkalkulia	
F83	Kevert specifikus zavarok	2
F84	Pervazív fejlődési zavarok (autizmus spektrum zavar)	3
F90	Az aktivitás és figyelem zavarai (ADHD)	2
	Érzékszervi fogyatékosok (látás, hallás)	3
	Mozgáskorlátozottak	3

Oktatás 2030 <https://www.oktatas2030.hu/>

Tanulástudományi Kutatócsoport

(projekt/Útmutatók az SNI tanulók integrált neveléséhez)

küldetése: köznevelés tartalmi megújításának szakmai támogatása

Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

Régi elnevezés “*mental retardation*” (angol) = “*értelmi fogyatékoság*”(magyar)

- a köznyelvbe mint gúnynév épült be, emiatt **kívánatosabb az IK elnevezés**

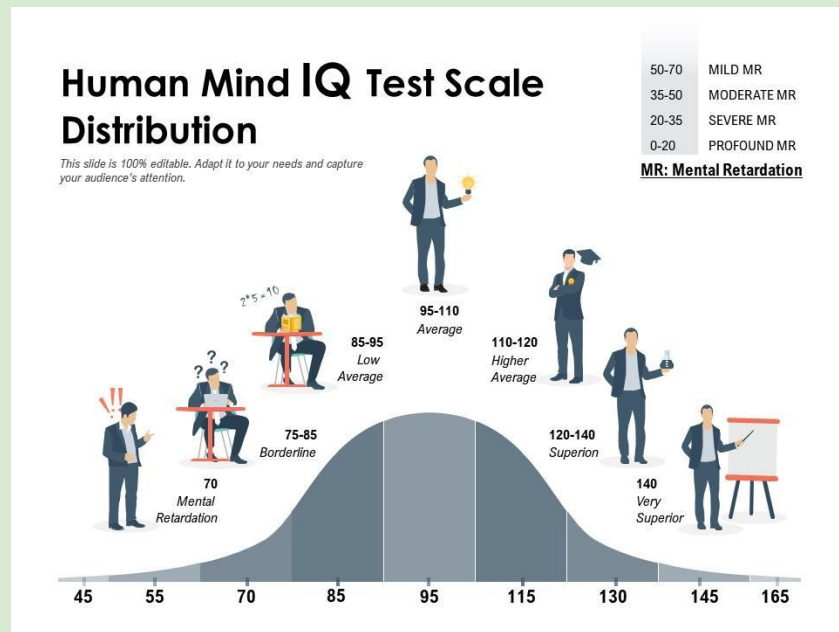
Változatos kórkép, amely egy másik szindróma tünete is lehet (pl. perinatális károsodás következtében lép fel), de az **idegrendszer önálló fejlődési zavaraként is**

Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

3 diagnosztikai kritérium

1. Az **intellektusa** jóval **elmarad a korától: két szórásnyi eltérés** az átlagtól
  - mérés sztenderdizált teszteljárásokkal: **intelligenciatesztek**
2. Az **adaptív**, személyes és szociális viselkedés **zavara**
3. **Korai kezdetű**
  - elkülönítés az idős felnőttkorban kialakuló kognitív hanyatlástól és szerzett idegrendszeri károsodástól

Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

Ábra 1.

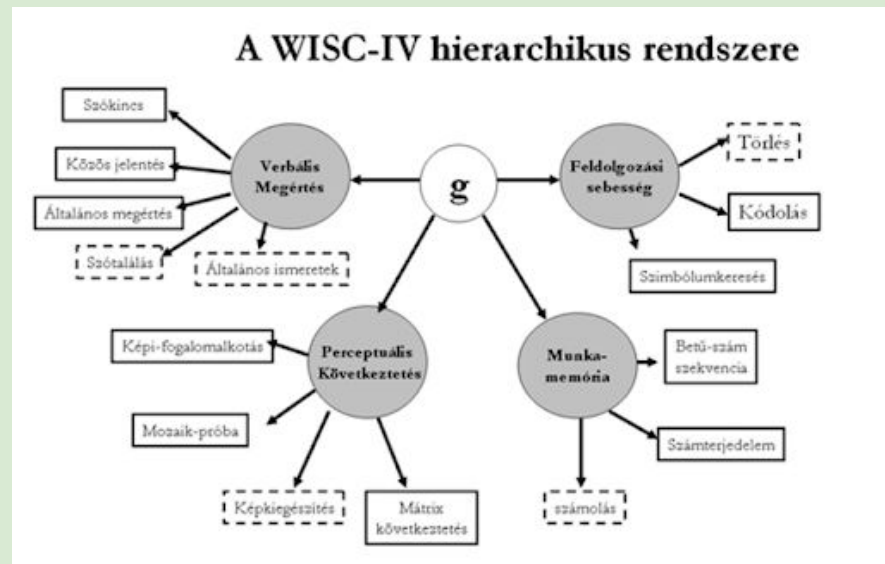

Intelligenciavizsgálat

Sokféle **intelligenciavizsgálat** létezik

- verbalitás kérdése **UNIT, RAVEN**
beszédfogytékosság/szervi eltérés

Az egyik legszélesebb körben a Wechsler-tesztcsaládot használják (WAIS, WISC, WPPSI) Kaufman et al. 2006)

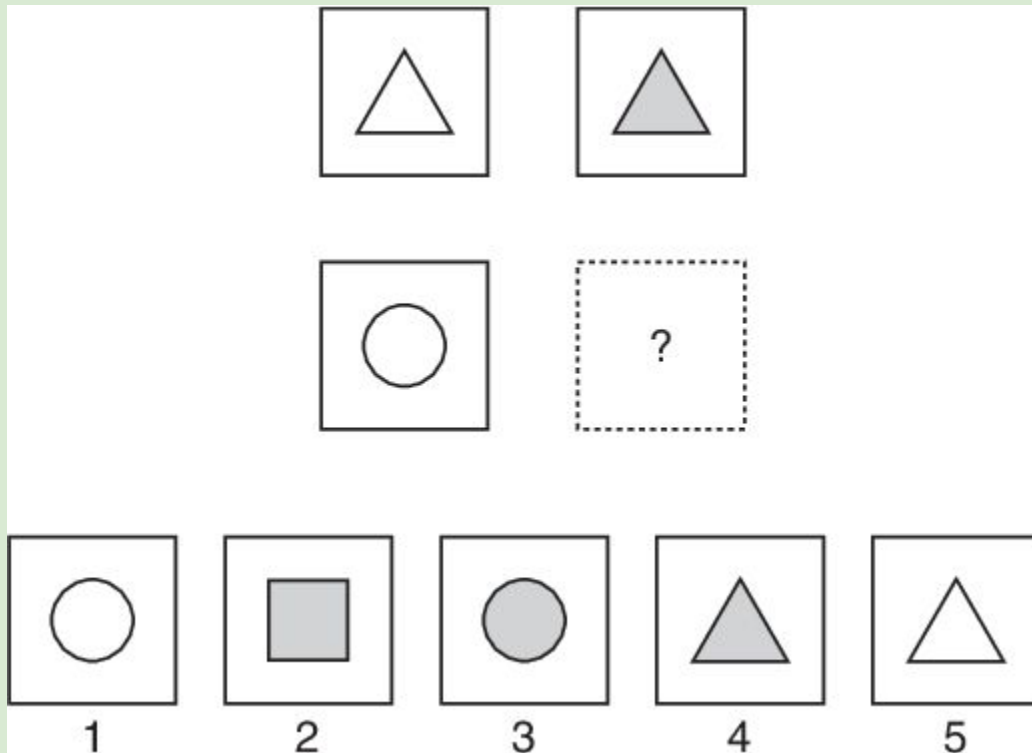

Ábra 2.

Intelligenciavizsgálat

Intelligenciavizsgálat

Ábra 3.

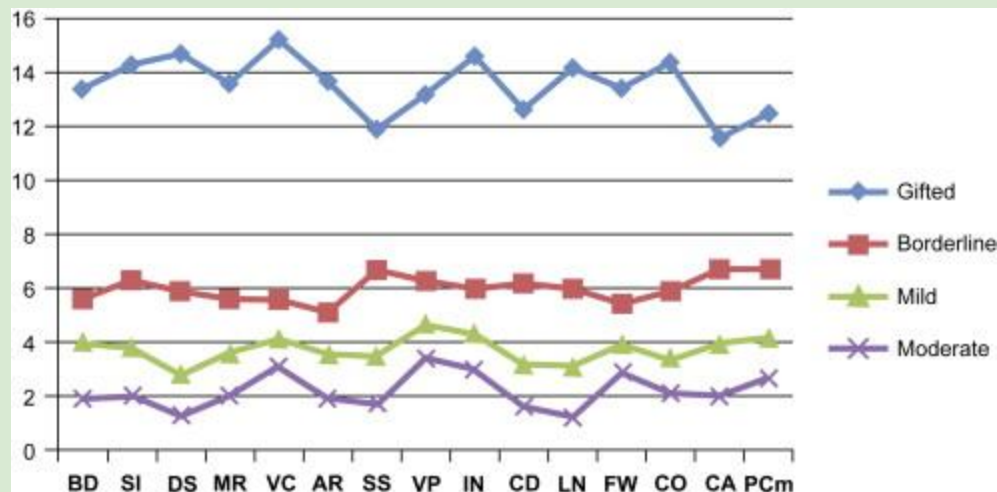
Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

Típusai (BNO-10):

- **enyhe** (IQ=70-55/50)
- **mérsékelt** (IQ=55/50-40/35)
- **súlyos** (IQ=40/35-25/20)
- **igen súlyos** (IQ=25/20 alatt)

Korszerűbb szemléletek nem a fenti, ún. pszichometriaival osztályozást használják, hanem az **adaptív működés szintje alapján végzik a besorolást** (DSM-5)

Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

Ábra 5.

Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

Előfordulás:

- **1-3%** a teljes népességben
- az esetek **nagy** részét az **enyhe** teszi ki
- **fiúknál** enyhén gyakoribb

Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

Felismerés, tünettan

- együtt jár más pszichés fejlődési területeken megfigyelhető elmaradással
  - **nyelv**
  - **mozgás**
  - **érdeklődés** hiánya
  - **alacsonyabb** aktivitási szint
- **Középsúlyos** szinttől lefelé a **pszichometriai teszteljárás** helyett **szisztematikus megfigyelés a gyermek otthonában**
- **Nem csak az IQ összpontszám** számít! Profilanalízis

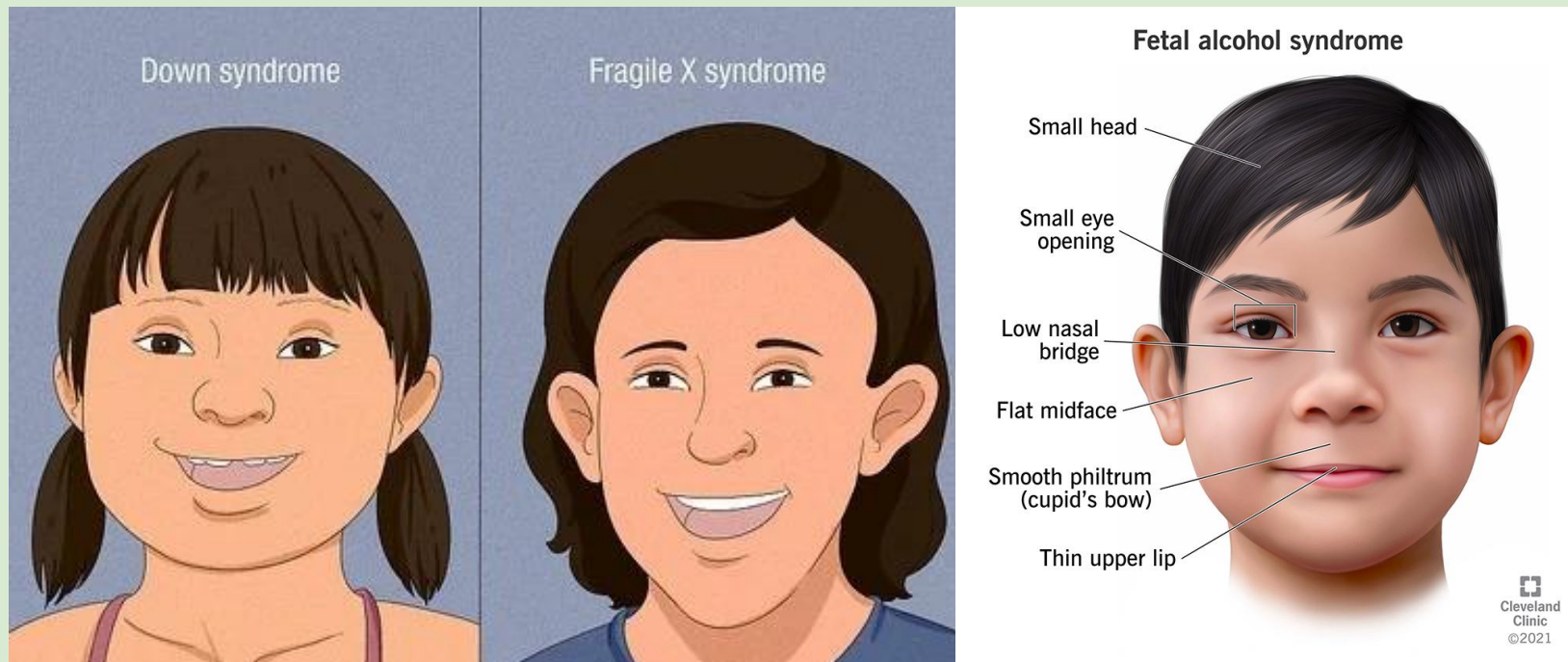
Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015; Greenspan, Novick Brown, 2022)

Kialakulása és okai

- Az IK háttérében a genetikai, biológiai, és környezeti hatások **komplex interakciója** áll
- Leggyakoribb okok között:
  - **gén-vagy kromoszóma** rendellenességek
  - **prenatális: fertőzés** vagy **táplálkozáshiány, szerhasználat**
  - **koraszülöttség**
  - **posztnatális: mérgezés, sérülés**
  - súlyos korai **elhanyagolás**

Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

Ábra 4.

Intellektuális képességzavar (IK) (Balázs Judit & Miklósi, 2015)

Amitől fontos elkülöníteni (differenciáldiagnosztika)

- tanulási zavar
- határeseti teljesítmény
- nem megfelelő oktatási/szociális körülményekből adódó alulteljesítés

Komorbiditás

- az IK-val érintettek egy részénél (10-50%) fennáll más pszichiátriai zavar vagy vis.-emoc. probléma

Prognózis

- nem gyógyítható, de fejleszthető

Intellektuális képességzavar (oligofrénpedagógus)

Tanulásban akadályozott (enyhe) IQ 50-69   **Értelmileg akadályozott**   **Halmazottan sérült** (súlyos)

Az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképessége. Tartós, átfogó akadályozottságot okoz. A nehézségek változó mértékben, egyedi kombinációban jelennek meg.

- sokáig rejtve marad
- részképességek fejletlensége
- kommunikáció
- bonyolultabb gondolkodási folyamatok
- szociális alkalmazkodás

Nevelési-oktatási feladatok

- elnyújtott betűtanulás
- szövegértés - nem cél a felzárkóztatás
- szóaktiválás
- idegen nyelv - cél: beszédkésztség, beszédértés fejl.
- differenciálás
- digitális technikák
- enyhén ért.fogy tanulók kerettantervének alkalmazása
- infokommunikációs akadálymentesítés
- együttműködés

Könnyen érthető kommunikáció (KÉK)

Nyomtatott vagy digitális tananyag esetében érdemes figyelni arra, hogy

- könnyen olvasható betűtípust alkalmazzunk, például Arialt vagy Tahoma-t;
- kerüljük a dőlt betűt, az árnyékolt vagy körvonalas betű használatát;
- a betűméret 14-es vagy annál nagyobb legyen;
- teljes szavak ne szerepeljenek a szövegben nagybetűkkel;
- egyféle betűtípussal íródjon a szöveg.

Tartalmi szempontból pedig a következőkre érdemes figyelni:

- tömondatok alkalmazása;
- egy mondatban egy információ szerepeljen;
- bonyolult szavak kerülése;
- lényegre törő fogalmazás.

A beszéd specifikus fejlődési rendellenességei

beszédzavar: Korán diagnosztizálják.
átmeneti - alapellátás logopédia
súlyos: integráció-szegregáció

Ritkábban társul hozzá tanulási zavar.

Iskolarendszer a verbális folyamatokra épít.

Hátrány, frusztráció.

nyelvi zavar: A nyelvi szinteket érinti. Leggyakrabban:
szókincs, grammatika.

Általában társul hozzá tanulási zavar.

- késve induló szókincsfejlődés
- szóelőhívás nehézsége
- szavak hangalakjának feldolgozása, megőrzése
- nyelvtanilag helytelen mondatalkotás
- kommunikációs hátrány
- hamarabb elfáradnak
- minden tárgynál jelentkezik
- befolyásolja a felismerés ideje, családi háttér

Nevelési-oktatási alapelvek

befogadó attitűd: érzékenyítés, együttműködés

nevelési-oktatási folyamat:

- fejlesztő értékelés
- képességfejlesztés
- írott nyelv lassabb ütemű kialakítása
- hibajavítás
- erősségek-gyengeségek
- nem nyelvi alapú feldolgozás, számonkérés
- gondolatok kifejtése, hf. többletidő
- tananyag digitális formában
- szóbeli számonkérés minimalizálása
- táblai vázlatok lefotózása
- órai jegyzet lappal
- 10 ujjas gépelés
- differenciálás
- tananyag adaptáció

Beszédzavar

Általában nem szükségesek
segédeszközök.

Felső, középiskola: beszédet kiváltó
vizuális, digitális alkalmazások.

Nyelvi fejlődés zavara

- Logico Piccolo
- Nyelvi amőba
- Meixner-féle nagyobb méretű betűtábla
- számítógépes programcsaládok: Beszédkorrektor, Manó oktatóprogram, Varázsbetű
- digitális tankönyvek okos tankönyv www.nkp.hu
- videotanár - youtube csatorna
- felolvasó programok: Windows felolvasó, NVDA, Speakboard
- helyesírás ellenőrző program: Evernote dictate
- hangoskönyvek (RoboBraille)
- applikációk (Quizlet, AnkiDroid)

Tanulási zavarok (pszichopedagógus)

szerzett

fejlődési

diszlexia

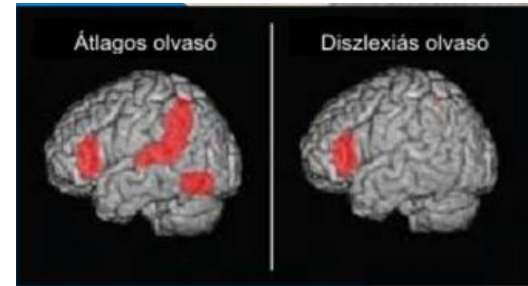
diszgráfia

diszkalkulia

- intelligenciától független
- társuló tünet lehet
- mindig van neurológiai háttér
- alkotó gondolkodás magas szintű
- rengeteg gyakorlás után sem fog menni
- 8 éves korig prevenció

okok:

- öltöztetés - testséma, egyensúly
- mozgás, mozgatás - szenzoros integráció
- egyszerűbb háztartási munkák - téri orientáció, motorika
- felolvasás hiánya - beszédértés, szövegértés
- audio-vizuális élménytúlerheltség - túlingerlés
- szülői minta - a gyerekek utánoz

A tanulási zavarok ritkán jelennek meg önmagukban, több terület is érintett.

Diszlexia: “A diszlexia viszonyfogalom, a gyermekkel szembeni jogos elvárások, például a gyermek adottságai, az olvasás-írás tanítására szánt idő és gyakorlási mennyiség valamint az eredmény, azaz az olvasási teljesítmény közötti diszharmónia.” (Meixner Ildikó)

Okok:

- részképeség gyengeség
- szavak előhívásának nehezítettsége
- specifikus nyelvfejlődési zavar

Tünetek:

- betűtévesztés: bal-dal
- betűkihagyás: figyelmem-figyelem
- betoldás: valaki-valakit
- ismétlés
- szóroncs
- összeolvasás nehezítettsége
- olvasás megtagadása

másodlagos tünetek

prevenció, reedukáció

kedvezmények, javaslatok

eredményes iskolai pályafutás (felsőoktatás)

életben való sikeresség

Diszgráfia:

alaki

- szabálytalan betűalakítás
- változó betűméret
- nem tartja a sort
- helytelen betűkötés
- nyomaték (erős-halvány)

Ok:

- finommotorika fejletlensége
- rossz ceruzafogás

Fejlesztés:

- kéz izmainak erősítése
- finommotorika fejlesztése
- betű írásának újratanítása
- nagyobb sortávolságú füzet

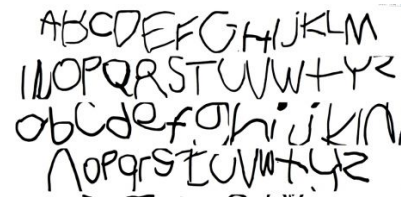
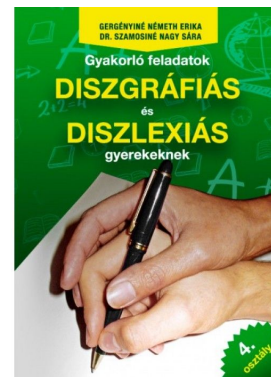
tartalmi

- nem tudja alkalmazni a helyesírási szabályokat
- mondatkezdő nagybetűk, mondatvégi írásjelek
- egyféle írásjelet használ (.)
- kihagy betűket, szóroncsok
- ékezet elhagyása
- időtartam problémák

Ok:

- fonológiai tudatosság
- észlelés

Helyesírás értékelése alóli mentesség
Hosszabb felkészülési idő.
Írásbeli helyett szóbeli felelet.

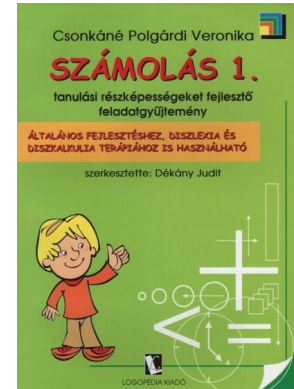
Diszkalulia: Ép intellektus mellett, a matematikai teljesítményben bekövetkező zavar, mely örökletes és/vagy szerzett sérülés eredménye. Nem az intellektuális képességektől függ.

Tünetek:

- nagymozgás, finommotorika
- laterális dominancia később alakul ki
- észlelés zavara (6-7, 4-7, 6-9)
- térbeli, síkbeli tájékozódás
- szerialitás (3, 4, 5)
- szimbólumok felismerésének problémája
- gondolkodási funkciók
- eszközhasználatról való elszakadás nehézkes

Kedvezmények, javaslatok:

- Felmentés az értékelés, minősítés alól (fizika, kémia)
- Vizsgákra hosszabb felkészülési idő.
- Eszközhasználat.
- Érettségien más tantárgyak választása

Érzékszervi fogyatékoság lelki oldala

Helen Keller (1948), siketvak diák

*“A vakság elválasztja az embereket a **dolgoktól**;
a sükettség elválasztja az embereket az **emberektől**.”*

- Tapintással tanult írni, olvasni
- Tapintással hallgatott és beszélt tette rá mások és saját torkára a kezét

Érzékszervi fogyatékoság lelki oldala

Nagyobb arányban áldozata **bullyingnak**

- majdnem kétszer nagyobb az esélye a látási és hallási károsodással rendelkezők esetében (Pinquart, 2017)

Ezt fontos tudatosítani a pedagógusok számára: ezzel is számolni kell, az SNI-s osztálylétszámban 3 főnek számítanak az érzékszervi fogyatékkal élők, ideális esetben a több figyelem egy része az érzelmi-társas védelemről is szól: (**fogyatékoságügyi tanácsadás**) segítsége fontos lehet a visszajelzésben

Érzékszervi fogyatékoság lelki oldala

Pygmalion-hatás

Ókori mitológiai alak, Ovidius *Átváltozások*
(Encyclopaedia Britannica, n. a.)

- szobrász, aki elefántcsontból kifaragja a szépségideáljának megfelelő női szobrot, majd beleszeret. Venus istennő megszánya Pygmaliont, és életre kelti a szobrot, Galaeta-t.

Ábra 6.

Pygmalion-hatás

“Kimutatták, hogy a tanárok által a diákokkal szemben támasztott elvárások hatással vannak a diákok jövőbeli teljesítményére, ezt a hatást gyakran „Pygmalion-hatásnak” nevezik.” (Friedrich et al. (2015), p. 1).

A **diák énképe** részlegesen magyarázza a hatást (matematika tantárgy esetén):

- a **tantárgyi kompetencia** kérdésében a **diák önmagáról** alkotott **képe** fontos tényező
  - a **tanár is alkotója az énképnek**
  - azonban a tanár megállapítása fontosabb volt ebben a tanulmányban, mint a diák önképe!

Látássérültek (tiflopedagógus)

vak

aliglátó

gyengénlátó

Más beállítódás (bőr, hallás).

Mindennapi élet tevékenységei nehezítettek.

- speciális tanulópad, megvilágítás
- falitábla (sötét színű, matt), sárga kréta
- sima táblán mutatni a betűalakítást
- időnként mehessen közelebb a táblához
- írjuk-mondjuk a táblai szöveget
- feladatlapok felnagyítása
- nem ok a tantárgyi felmentésre
- speciális füzet
- egyéni sajátosságok: munkatempó, pontosság
- új környezet megismerése (lépcsőhasználat)
- “találkozni kell a tárggyal” külvilág érzékelése sérül
- képernyőnagyító programok: MAGIC WINDOWS
- önállósági igény kialakítása, érdeklődés felkeltése
- önbizalom, kapcsolatépítés

70 % integrált oktatásban vesz részt.

Következményei:

- mozaikszerű valóságészlelés - lényegi összefüggések
- dekoncentrált figyelem
- társadalmi szabályok kevésbé érvényesülnek
- beszéd elsajátításának zavara
- hibás ejtés - helyesírási hibák (úgy írja, ahogy ejti)
- szűkebb szókincs
- szövegértés nehézsége - fennmarad az iskolás évek alatt

Taneszközök:

- napló
- egyéni lexikon

Nevelési-oktatási feladatok

- szájról olvasás megkönnyítése - forduljunk a gyermek felé
- hallókészülék
- oldalt és elől üljön
- még egyszer elmondani felé fordulva
- segítő padtárs
- vizuális szemléltetés
- jegyzet fénymásolása
- ppt, tanórai vázlat
- kezdetben ne értékeljük a tollbamondást
- egyes tantárgyak értékelése alóli mentesség adható
- fejlesztő értékelés
- tantervi adaptáció

Köszönjük a figyelmet!

Kulcs az elfogadás!

Érezze a bizalmat + optimális elvárások!

Gazdag és igényes pedagógiai módszerek.

Nem kell gyógypedagógussá válni!

Nincs két egyforma tanuló!

Nem lehet mindenkinek tökéletes a közoktatás.

De! Elfogadhatóan sokszínű, személyre szóló IGEN!

Források

Elisabeth Fernell, Christopher Gillberg, Chapter 6 - Borderline intellectual functioning, Editor(s): Anne Gallagher, Christine Bulteau, David Cohen, Jacques L. Michaud, Handbook of Clinical Neurology, Elsevier, Volume 174, 2020, Pages 77-81., <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-64148-9.00006-5>.

Greenspan S, Novick Brown N. Diagnosing intellectual disability in people with fetal alcohol spectrum disorder: A function of which diagnostic manual is used? Behav Sci Law. 2022 Feb;40(1):31-45. doi: 10.1002/bsl.2551. Epub 2021 Dec 6. PMID: 34873747.

Friedrich, A., Flunger, B., Nagengast, B., Jonkmann, K., & Trautwein, U. (2015). *Pygmalion effects in the classroom: Teacher expectancy effects on students' math achievement. Contemporary Educational Psychology, 41, 1–12.* doi:10.1016/j.cedpsych.2014.10

du Feu, M., & Fergusson, K. (2003). Sensory impairment and mental health. *Advances in Psychiatric Treatment, 9*(2), 95–103. doi:10.1192/apt.9.2.95

Kaufman, A. S., Flanagan, D. P., Alfonso, V. C., & Mascolo, J. T. (2006). *Test Review: Wechsler Intelligence Scale for Children, Fourth Edition (WISC-IV).* *Journal of Psychoeducational Assessment, 24*(3), 278–295. doi:10.1177/0734282906288389

Martin Pinquart, Systematic Review: Bullying Involvement of Children With and Without Chronic Physical Illness and/or Physical/Sensory Disability—a Meta-Analytic Comparison With Healthy/Nondisabled Peers, *Journal of Pediatric Psychology, Volume 42, Issue 3, April 2017, Pages 245–259*, <https://doi.org/10.1093/jpepsy/jsw081>

http://www.jgyvk.hu/mentorhalo/tananyag/Gyogypedagogiai%20pszichodiagnosztika/72_a_wechslerfle_intelligenciavizsglatok.html

<https://gem.hu/blog/helen-keller-csodalatos-tortenete/>

<https://www.britannica.com/topic/Pygmalion>

Képek forrása

Ábra 1.: Forrás: <https://www.slideteam.net/human-mind-iq-test-scale-distribution.html>

Ábra 2. Forrás: http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Gyogypedagogiai%20pszichodiagnosztika/72_a_wechslerfle_intelligenciavizsglatok.html

Ábra 3. Forrás: <https://www.semanticscholar.org/paper/Wechsler-Nonverbal-Scale-of-Ability-%28WNV%29.-Naglieri-Brunnert/e8cc1f6376a01f4305732671280753c2de0d2a40/figure/0>

Ábra 4 . Forrás: <https://www.wikihow.com/Recognize-the-Symptoms-of-Fragile-X-Syndrome>,
<https://my.clevelandclinic.org/health/diseases/15677-fetal-alcohol-syndrome>

Ábra 5. Forrás: <https://www.sciencedirect.com/topics/medicine-and-dentistry/borderline-intellectual-functioning>

Ábra 6. Forrás: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pygmalion_and_Galatea_%28Pecheux%29.jpg

<https://www.slideteam.net/human-mind-iq-test-scale-distribution.html>

Források

Jogszábeli háttér/ Sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló a köznevelési intézményekben *Pécsi Tankerületi Központ* 2018.

SNI Információs füzet *Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ* 2022.

Módszertani útmutató SNI tanulókkal foglalkozó pedagógusok számára *Dr. Illyés Sándor EGYMI*, Békés 2020.

Oktatás 2030 <https://www.oktatas2030.hu/utmutatok-modszertani-segedletek/>

Badovszky Györgyi: ÖTLETGYŰJTEMÉNY, Praktikák, fogások, jó tanácsok, ötletek a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez

SNI tanulók értékelése *Budapest III. Kerületi Óvoda, Általános Iskola, EGYMI Utazó gyógypedagógusi hálózat*

Módszertani segédanyag diszkalkuliás gyermekek iskolai megsegítéséhez *Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szeged* 2018.

Módszertani segédanyag diszlexiás gyermekek iskolai megsegítéséhez *Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szeged* 2018.

Módszertani segédanyag diszgráfiás gyermekek iskolai megsegítéséhez *Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szeged* 2018.

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok